

Beleidsplan 2026-2030

Inleiding.

De aanvankelijke taak van de VVL bestond – naast het geven van schenkingen aan beide scholen, zodat de scholen hun onderwijs vrijeschoolonderwijs kunnen maken – uit het bewaken van de afspraken die tussen LVO en de VVL waren vastgelegd in een Convenant tussen beide organisaties. Dat was vooral voor het Bernhard Lievegoed College in de eerste 10-15 jaren dat de school onder het LVO viel belangrijk, omdat de school vaak intern onder druk stond om juist de vakken die horen bij het vrijeschoolonderwijs af te schaffen. Sinds een jaar of 5 is daarin echter een eind aan gekomen, wat een belangrijke stap is geweest voor de school. Het CvB heeft toen ook besloten om de school als zelfstandige school te beschouwen (de school had geen eigen Brinnummer en viel daardoor formeel onder de Brin van een andere school). Het CvB had deze bevoegdheid op grond van de statuten van het LVO. Daarnaast had het LVO een organisatiebrede verandering doorgevoerd, op grond waarvan de LVO-scholen veel meer autonomie kregen waardoor de rector veel meer mogelijkheden kreeg om het vrijeschoolse karakter te waarborgen. De borging van de afspraken uit het Convenant was op die manier intern geregeld, iets waar het bestuur van de VVL al jaren naar streefde. Waardoor die taak van het bestuur nu – voor wat betreft het Bernhard Lievegoed College – nu niet meer relevant is.

Dat was nog anders bij de Vrijeschool Parkstad. Voor die school was – ten tijde van de oprichting in 2014 – tussen het CvB van het LVO en de VVL afgesproken om voornoemd Convenant zoveel mogelijk van toepassing te verklaren op de school. Hoewel LVO veel steun heeft verleend aan de school, zodat deze langzaam maar gestaag kon groeien, waren er echter talloze momenten waardoor het vrijeschool onderwijs op de school onder druk kwam te staan. Een daarvan was de – gedwongen – verhuizing in augustus 2022 van de school naar het gebouw aan de Akerstraat waar het Grotius College was gevestigd. Daarvoor had het CvB een interim-rector voor beide scholen aangesteld, die als opdracht kreeg de toekomstmogelijkheden van de scholen diende te exploreren. Helaas kwam die tot het advies om beide bovenbouwen van de scholen samen te voegen. Zeer tegen de wens van ouders, leerlingen en docenten van beide scholen. Het bestuur van de VVL heeft daar bij het CvB fel tegen geprotesteerd en aangegeven dat het advies enkel en alleen op basis van cijfers (lees: geld) tot stand was gekomen. Zonder dat rekening werd gehouden met de totaal verschillende culturen en onderwijsprogramma's op de scholen. De nieuwe rector kreeg de taak om dit te realiseren, wat veel onrust op school opleverde. De rector kwam echter eind schooljaar 23-24 tot de conclusie dat het niet uitvoerbaar was en nadeling voor beide scholen. Mede als gevolg van groei van beide scholen was het gebouw aan de Akerstraat te klein geworden. Dit maakte dat er nog meer druk kwam om de scholen weer te huisvesten in afzonderlijke locaties. Na verzet van zowel gemeente en aanvankelijk ook het CvB is uiteindelijk in de loop van schooljaar 25-26 definitief besloten om dit te realiseren. Ten tijde van het opstellen van dit beleidsplan is nu besloten dat Vrijeschool Parkstad per schooljaar 26-27 gaat verhuizen naar een gebouw van Hogeschool Zuyd. Afgezien van de goed locatie is het in die zin bijzonder dat beide scholen de afgelopen jaren steeds meer samen zijn gaan werken op inhoudelijke onderwerpen. Het besluit moet ten tijde van het opstellen van dit plan nog wel goedgekeurd worden door gemeenteraad van Heerlen. Aangezien er geen realistische alternatieven zijn, wordt de kans groot geacht dat de raad hier mee in zal stemmen.

Dit alles maakt dat de VVL voor de Vrijeschool Parkstad nog wel een taak heeft voor wat betreft de borging van de afspraken uit het Convenant. Verwachting is wel dat ook bij deze school de taak langzaam af zal nemen. Mede vanwege de langzame, maar gestage groei van de school.

Schenkingen

Het beleid van de afgelopen jaren – zijnde dat vooraf geen toezeggingen aan de scholen meer gedaan werd over de hoogte van de schenkingen, maar dat de scholen aan het einde van een schooljaar een schenking krijgen op basis van de ontvangen schenkingen – heeft voor de scholen geen probleem opgeleverd. Voor de VVL heeft het gemaakt dat er geen risico's meer gelopen worden doordat meer

werd toegezegd dan er uiteindelijk aan giften werd ontvangen. Daardoor behoefde de VVL ook geen financiële buffer aan te houden. Om die reden wordt dit beleid ongewijzigd voortgezet.

De schenkingen aan de scholen waren sinds de start van Vrijeschool Parkstad gebaseerd op basis van de leerlingenaantallen op de scholen. Dus hoe meer leerlingen, hoe groter de schenking. Aangezien de giften die de VVL ontving vrijwel volledig van ouders van leerlingen op een van beide scholen afkomstig waren en omdat de VVL inzicht heeft hoeveel ouders van iedere school schenken was en is het mogelijk om te bepalen hoeveel – omgerekend – het gemiddelde bedrag is dat de VVL van een leerling van beide scholen ontvangt. Aangezien dit ieder jaar vrijwel gelijk was (het verschil was meestal eurocenten), komt het er in praktijk op neer dat alle gelden die ouders van één van beide scholen schenken aan de VVL onder aftrek van de kosten (circa 1 %) worden doorgeschonken aan de betreffende “eigen” school. Zolang het verschil niet meer is dan 2 % zal het bestuur dit beleid ook handhaven.

De controle van de schenkingen aan de scholen vindt al sinds enkele jaren plaats door middel van een (verantwoordings)overleg met de rector van de betreffende school. Het bestuur controleert daarbij voornamelijk of de school nog voldoet aan de eisen die de VVS stelt aan hun leden. In de eerste jaren diende de school nog vooraf aan te geven waar de schenkingen voor gebruikt zouden worden. Dat was in de periode waarbij de VVL vooraf aangaf hoeveel in een jaar geschonken zou worden. Dit bleek echter al na enkele jaren niet meer haalbaar (onder andere omdat het bijvoorbeeld niet mogelijk was om een docent in dienst te nemen die bekostigd werd door de VVL; iedere docent is immers op grond van de nederlandse wetgeving “gewoon” in dienst van LVO). Om die reden is er langzaam een nieuwe vorm van verantwoording ontwikkeld die uiteindelijk heeft geresulteerd in de huidige werkwijze. Het bestuur ziet geen aanleiding om hier wijzigingen in aan te brengen.

Administratie en interne organisatie

Enkele jaren geleden gerealiseerde aanpassing aan de schenkingsadministratie (zijnde gebruik maken van een online administratiesysteem) functioneert naar tevredenheid. Momenteel dienen schenkers nog een schriftelijke verklaring in te vullen en – als zij maximale fiscale aftrekbaarheid willen – een eveneens schriftelijke overeenkomst. Daarnaast geven veel schenkers toestemming aan de VVL om de schenkingen automatisch te incasseren. Ook daarvoor moeten schenkers een verklaring invullen. De medewerkster van de schenkingsadministratie moet vervolgens deze formulieren inscannen en deels in het online Boekhoudsysteem invoeren. Het bestuur wil nu onderzoeken of het mogelijk en (financieel) haalbaar is om dit alles via online-formulieren mogelijk te maken. Dit zou de werklast van de administratie verminderen, de kans op fouten verminderen en – niet onbelangrijk – mogelijk ook de schenkingsbereidheid vergroten, omdat het zo veel makkelijker wordt om te schenken. Het bestuur zal hiervoor een subsidie aanvragen bij de stichting PVL om de hieraan verbonden kosten te dekken.

Voor wat betreft de invulling van de bestuursfuncties op termijn blijft een aandachtspunt. De tendens in de samenleving dat de bereidheid om vrijwilligerswerk te doen afneemt speelt ook voor de VVL. Het aanvankelijke streven was om te proberen een mix te krijgen van ouders met kinderen op een van beide scholen en personen met ervaring met vrijeschoolonderwijs (bijvoorbeeld oud-docenten) blijkt in praktijk toch moeilijker te worden. Daarbij speelt ook een rol dat bestuursleden toch een verantwoordelijkheid hebben voor de taken die de VVL uitvoert. Aangezien het tegenwoordig om in totaal aanzienlijke bedragen en belangen gaat, lijkt dit – samen met de inspanning die een goede uitoefening van de functie met zich meebrengt – toch een drempel voor kandidaten. Daarnaast wordt van potentiële kandidaten ook verwacht dat zij aan minimale eisen voldoen voor wat betreft financiële en administratieve kennis alsmede de mogelijkheid om op bestuursniveau overleg aan te gaan met LVO en eventueel derde partijen. Voor de komende jaren levert dit nog een probleem op, maar voor de langere termijn is dit wel een punt van aandacht.

Vastgesteld in de bestuursvergadering van 23 januari 2025